

Seminarium om kommunal vattenplanering 12 april 2013 – frågor som kom upp under presentationerna

Ändringar i programmet

Jan Franzén från Sigtuna kommun var tyvärr sjuk och kunde inte medverka i seminariet.

Susannas presentation - Mälaren en sjö för miljoner

Vilken roll har forskningen i projektet? Stockholms universitets resilience center har ett projekt där man följer processen som pågår i Mälarens vattenvårdsförbund.

Gunilla Lindgrens presentation

Hur mycket hårdgjorda ytor finns det egentligen (i Uppsala)? Siffrorna finns hos respektive kommun (men måste plockas fram).

Marksten - är det bättre än asfalt på hårdgjorda ytor? Det finns många smarta lösningar, men det viktiga är att man *avsätter* ytor där man kan hantera dagvattnet.

Den övergripande nivån måste nu konkretiseras – mycket kunskap finns!

Många intressen finns, de måste samordnas och frågorna lösas strategiskt.

Johan Magnussons presentation

Gemensam vattenplan med grannkommunerna, varför vill ni göra en sådan? Vi delar vattnet! Lång tradition av att samarbeta om vattenfrågorna.

Vem beslutar om planen när man har en gemensam sådan? Troligen i flera KS, där man beslutar om sina respektive delar av avrinningsområdet.

Var kommer initiativet ifrån, varför började man samarbeta? Lång tradition, men i dialogen har det framkommit att det finns många fördelar?

Goda råd till övriga kommuner? 1. Se till att projekten blir politiskt förankrade! Det är svårt att förstå frågorna. 2. Att vara uthållig och disciplinerad i arbetet, snarare än "plakatpolitik", men resultat kan nås i miljöverkstaden.

Carin Lidman och David Liderfelt

Utsläpp från båtar, hur har det hanterats? Kan man ställa krav på nedbrytbar 2-taktsbensin?

Drivmedel, båtbottnfärger, latrintömning har diskuterats, men vad är kommunens mandat i dessa frågor?

PPP- finns de i planen? Det är en blandning av finansiering av åtgärderna i planen. Det är olika styrning i de olika delarna.

Medskick till de mindre kommunerna? Utifrån varje kommun, se över vilka vattenresurser som finns?
I en stor kommun är det längre mellan förvaltningarna, det problemet har man inte i en liten.
Långsiktigt arbete utifrån engagerade tjänstemän. En bred politisk förankring tidigt i processen, arbetet berör många olika delar inom kommunen.

Kompensation för hårdgjorda ytor – tillämpas i Tyskland. Skulle kunna användas i t ex Erikslund.
Samma sak som "balanserad samhällsbyggnad"?

Man vinner inte valet på vattenfrågorna, men man kan förlora om man inte gör något. Vi måste samarbeta om dessa frågor.

Ingen konkurrenssituation mellan kommunerna, samarbete viktigt!

Diskussionen innan lunch

Fråga 3. Diskussionspappret.

Ja det behövs! Håbo – lång process. Hur gör man med begränsade resurser? Alla måste vara med, men det finns inte full uppbackning.

Kungsör: Tomas (VA-bolag). Nyligen VA-plan (3 år har det tagit) LOVA bidrag. Liten kommun. Kräver engagemang. Saknades kartläggning från början. Lätt att prata med politiker i en liten kommun.
Behövs en vattenplan? Inte specifikt, men tillsammans med övriga kommuner i området.

VA-planer och vattenplaner, vad är skillnaden? En vattenplan är bredare och rör all vattenhantering i kommunen, medan VA-planen bara rör dricksvatten- och avloppsfrågor (inkl dagvatten). I Västerås vattenplan står t ex att det ska tas fram en VA-plan. Definitionsarbete pågår, HAV har definierat vad en VA-plan är, presenteras på en vattenkonferens inom kort.

Mälarenergi: I vattenplanen har fokus varit vattendirektivets mål och Mälaren.

Isabell (Enköping) jobbar mer med VA och dagvattenpolicy och sammanfattas i "vattenplan light" som blir en del av översiktsplanen.

Det finns inget lagkrav men det behövs en vattenplanering för att uppfylla de krav som finns.

Miljöbalken finns men en strategisk plan behövs som utgår ifrån denna lagstiftning.

Smedjebacken (bolag). Avfallsplanarbetet krävde en plan vilken krävde samarbete (kretsloppsgruppen), VA 2050- den har följts men den är inte tillräcklig! Samverkan i Dalarna där uppströmsarbetet är viktigt, utsläppen måste minskas. Akuta frågor som måste lösas, t ex verksamhetsområden. Info till fastighetsägare. Nu finns en reviderad plan för anslutning av avlopp, många vill bli anslutna.

Hitta de viktiga frågorna inom ER kommun och börja där. Blicka ut från VA-hanteringen mot de andra områdena. Vilka källor finns i övrigt. Sortera bland frågorna.

Kommunikationen mellan myndigheter viktig.

Strängnäs (Susanne). Kommunikation politiker – tjänstemän viktig men också med allmänheten! Blåplan i Strängnäs. Frågorna måste hänga ihop (hitta en röd tråd). Hur får man till den? Det är många olika program och planer. Ifrågasätta var gränsen ska gå (t ex strandskydd). Beslutet är viktigt, men vad kommer sedan? Det är det som är viktigt.

Fråga 1. Diskussionspappret.

Mälarenergi och Håbo kommun. KF och KS är jätteviktiga för de strategiska frågorna. Närhet politiker – tjänstemän. Även nämnderna måste kopplas på.

Håbo: Fullmäktige måste ta de strategiska besluten.

Göran Wreder (tekniska). Mindre än 5000 invånare i Skinnskatteberg. Inget strategiskt vattenarbete ännu. Ett beslut om att lyfta frågan behövs hos politikerna. I en liten kommun sitter samma politiker på många poster.

Hallstahammar. Inget specifikt arbete igång, men i ÖP finns frågorna med. Måste komma igång, men VA-plan först. Ett övergripande beslut måste tas i KF, eftersom det krävs resurser. Ny ÖP har nyss tagits fram.

Fråga 2. Diskussionspappret.

Smedjebacken. Arbetet måste börja hos Miljö- och bygg och som driver frågan. MB ställer krav på verksamheter. Kompetensen finns på förvaltningen.

Strängnäs. MB är inte "mode" just nu.

Kretsloppsbolaget. I VM s åtgärd 37 är det inte definierat vad som är en vattenplan. Det finns ingen överbefälhavare när det gäller vattenarbetet i Sverige. Förhoppningsvis blir det bättre i nästa åtgärdsprogram. Idag finns inga tydliga riktlinjer om vad kommunerna måste göra, när osv.

Vilka beslut behövs?

Mälarenergi: Jordbruket är en stor påverkanskälla. Vad kan kommunen göra för att påverka lantbrukarna, man bör dyka djupare i frågan. Samverkan krävs, eftersom kommunen inte har full rådighet över frågan.

Miljölagstiftningen för jordbruket då? Många åtgärder finns inom lantbruket, men dessa är frivilliga. Kommunen måste inte göra åtgärder, men om man har problem med sina vatten statuera exempel.

Västerås, David: Be att få uppdraget att göra en behovsutredning för kommunen. Översiktsplanen kan vara ett forum.

Upplands-Väsby, varför verkstad i er kommun? Beslut att ha höga miljöambitioner måste man leva upp till. Ett nära samarbetet med nära mellan tjänstemän och politiker. Hela kedjan från beslut (och budget) till verkstad finns.

Eftermiddag

Mats förklaring av skillnaden mellan vattenplaner och VA-planer.

Den enda delen som är reglerad i lag är att ta fram en översiktsplan.

Frågor:

Ibland hänger planerna ihop med varandra, det bör tydliggöras hur de påverkar varandra. Viktig karta att ta fram när man börjar arbeta med en vattenplan. Planerna har olika ursprung, men bör kugga i varandra.

Hur hänger planerna ihop på nästa nivå (regionalt). Det finns bara krav på att ta fram regionala drickvattenförsörjningsplaner, i övrigt inga krav.

LAV-en styr det som är allmänt VA och eventuellt dagvatten. Inte specifikt i bilden som visades.

Målstyrningen i Västerås stad, 80-tal mål i kommunen. I detta fall en blandning av strategier och planer. Bra om man inom kommunen enas om en vattenplan eller VA-plan är.

Enskilt VA kan inte kommunen styra över eftersom man inte har rådighet i den frågan.

Utbildning om begreppen inom vattenförvaltning eller VA-planeringen behövs?

Det är många som är intresserade av VA-frågorna idag. Mest fokus på hur man bygger områden idag. Hur kan VA-sidan kommunicera med övriga inom kommunen för att föra ut sin kunskap.

Summering efter gruppdiskussion (fråga 4-6)

Fråga 6 Frågepappret

Sala (Lisa Granström). Skapa engagemang, men hur? Svårt för kommuner uppströms, men vattenråden kan vara en väg att gå, där finns engagerade personer.

Kolbäcksåns vattenförbund. Arbeta med frågorna på liknande sätt, med liknande begrepp i hela området. Samma syn kan göra att det blir snabbare åtgärder. Gemensam planering ur ett avrinningsområde. Övergripande och lokala mål.

Åtgärdsbanken behöver komma på plats. Prioriteringen behövs hjälp med, gradering av de olika åtgärderna. Mera förankrat vad som behöver göras. Vad är kostandseffektivt?

Hjälp med bidragssökning. (EU, statligt) skulle behövas för att komma igång. Ska ingå i projektet Mälaren en sjö för miljoner.

Om man är tjänsteman på en kommun har man möjlighet att göra bra saker, men de bör lyftas fram tydligt. Leverera! Plocka de lågt hängande frukterna. Bygg där du står.

Mälarenergi: Information behövs till både allmänhet och företag. T ex Vattenlördag i Västerås. Eller böter (10 000 kr) när man tvättar bilen på gatan?

Smedjebacken: Samrådet från VM, kan man samordna sig om svaret? Vissa kommuner har haft seminarier om vattenfrågorna, för att prata ihop sig om vattenfrågorna. Tid för diskussion, tema och fokus viktigt. Nämndernas ordföranden är ansvariga för att kalla samman till sådana seminarier. Skillnad mellan vad och hur.

Håbo. Långsiktig planering, tillfällig fullmäktigeberedning för att hantera och förankra frågorna.

Kommunen ska föregå med gott exempel!

Kretsloppsbolaget: Exemplet att personer som står utanför arbetsmarknaden kan engageras i t ex rådgivning för fastighetsägare.

Mats medskick:

1. Miljöbalken måste användas. Där kommunerna har rådighet, t ex egen åkermark. Miljönämnden har möjlighet att ställa krav på kommunens egen verksamhet.

2. ?

/Susanna 2013-04-12